

SLOVESÁ

1. Doplň správne poučky o slovesách.

SLOVESÁ sú **plnovýznamové** / **neplnovýznamové** a **ohybné** / **neohybné** slovné druhy, ktoré pomenúvajú _____ osôb, zvierat a vecí.

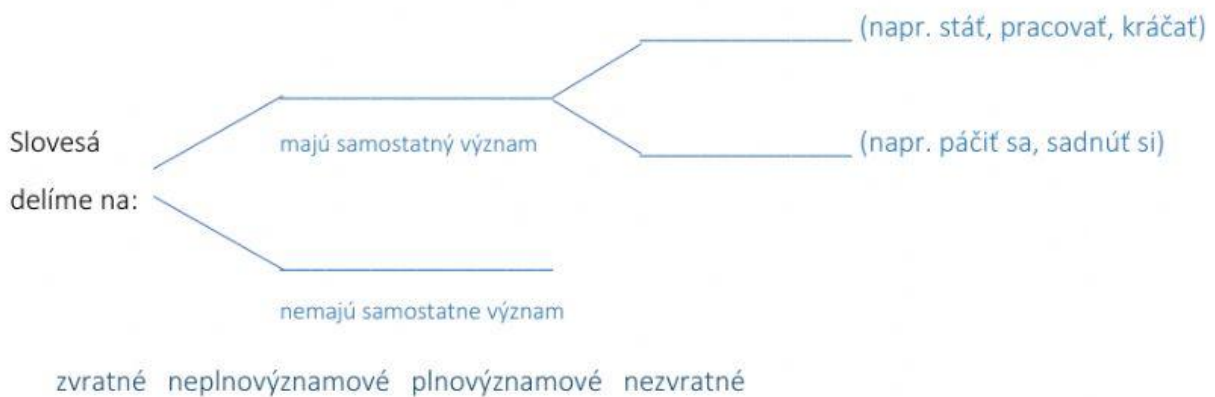
Ohýbanie slovies (teda to, keď ich dávame do niektorej z gramatických kategórií) nazývame _____.

Základný tvar slovesa (keď sa končí na -ť) voláme _____.

Pri slovesách vieme určiť tieto **gramatické kategórie**:

1. _____ (_____, druhá, _____)
2. _____ (_____, plurál)
3. _____ (_____, minulý, _____)
4. _____ (_____, rozkazovací, _____)

budúci podmieňovací singulár osoba oznamovací číslo prvá čas spôsob tretia prítomný

2. Označ, vo vetách slovesá, ktoré sú neplnovýznamové.

Včera sme vyhrali oba futbalové zápasy. Dones mi tú fľašu! O päť minút začíname písať test. Prestaň sa smiať! Katka sa stále učí. Nemusíš mi klamať, viem všetko. Budeš už poslúchať? Včera som hral hokej aj maľoval obrázky. Chcela by som sa stať učiteľkou. Máš psík mi roztrhal tričko a zašpinil ma.

Sloveso BYŤ môže patriť aj k plnovýznamovým aj neplnovýznamovým slovesám. Plnovýznamové je vtedy, ak má význam **existovať, jestvovať alebo nachádzať sa**. Neplnovýznamové tento význam **nemá**.

Plnovýznamové je vo vete: Boli sme sa lyžovať. Je tam veľká zima.

Sloveso MAŤ môže patriť aj k plnovýznamovým aj neplnovýznamovým slovesám. Plnovýznamové je vtedy, ak má význam **vlastniť**. Neplnovýznamové je vtedy, ak má význam **musieť, mať povinnosť**.

Plnovýznamové je vo vete: Mala by som sa učiť. Mám jedného brata a jednu sestru.

3. Označ, či je vo vetách sloveso byť a mať plnovýznamové alebo nie.

Na planéte Zem je veľa ľudí. ✓ X

Naša modrá planéta je obrovská. ✓ X

Alex má dve sestry. ✓ X

Mali by sme niečo mame kúpiť na narodeniny. ✓ X

Budeš už poslúchať? ✓ X

Na večeru máme mäso a zemiaky. ✓ X

Otec je údržbár. ✓ X

Máme upratať stôl. ✓ X

V tejto úlohe je chyba. ✓ X

Ty máš nový telefón? ✓ X

Zvratné slovesá sú slová, ktorých súčasťou sú zámená:

- _____ - znamená **sám seba** alebo **medzi sebou**
- _____ - znamená **sám sebe** alebo **navzájom**

Niektoré slovesá sú **vždy zvratné** - teda zvratné zámeno z nich **nemôžeme vynechať**.

3. Doplň tabuľku. Ak sa nedá doplniť nič, napíš pomlčku.

NEZVRATNÉ	ZVRATNÉ
variť	
	venovať sa
pomáhať	
	smiať sa
	umývať sa
	dívať sa
kúpiť	
	objednať si
učiť	
	obľúbiť si
rozprávať	
čítať	
rásť	

V slovenčine poznáme **tri slovesné spôsoby**:

- _____ spôsob** - oznamujeme, že dej prebiehal, prebieha alebo bude prebiehať
 - používame ho v _____ čase
- _____ spôsob** - prikazujeme, alebo vyjadrujeme požiadavky a žiadosti
 - používame ho v _____ čase, ale zvyčajne má aj budúci význam
 - používame ho len v troch konkrétnych osobách a číslach:
 - ____ os. ____ (píšme!)
 - ____ os. ____ (píš!)
 - ____ os. ____ (píšte!)
- _____ spôsob** - vyjadrujeme podmienku, za ktorej sa dej koná alebo by sa mohol konať
 - používame ho v _____ čase

Podmieňovací spôsob p.č. slovesa vzniká:

_____ + _____ (chodil by som, jedol by som)

Podmieňovací spôsob m.č. slovesa vzniká:

_____ + _____ + _____ (bol by som chodil)

4. Označ , či je podmieňovací spôsob v minulom alebo prítomnom čase.

	p.č.	m.č.
Učil by som sa, keby sa mi chcelo.		
Keby som vedel spievať, bol by som ti zaspieval.		
Zajtra by sme vás veľmi radi navštívili.		
Čo by si mi zaželel k narodeninám?		
Boli by sme prišli skôr, no meškal rýchlik.		
Bola by som sa s vami hrala, ale musela som ísť po brata.		
Zasmiali by sme sa, ale nie je to vtipné.		

5. Utvor rozkazovacie spôsoby z slov *skryť* a *skryť sa*.

	1. os. pl.	2.os. sg.	2.os. pl.
skryť			
skryť sa			

6. Napíš k slovesám ich spôsob: *ozn* (oznamovací), *roz* (rozkazovací), *pod* (podmieňovací)

sadili sme kvety - _____ sadla som si - _____ hovoria o tebe - _____
nechaj ma - _____ zamiešajte - _____ urobil by to - _____
cestoval by som - _____ zahrám sa - _____ budete sa rozprávať - _____
bola by spala - _____ bol by som pozeral - _____ pridajte soľ - _____
dostal som - _____ daj mi to - _____ boli by sa kúpali - _____
Ukazujú nám svoje nové zbierky. - _____
Vraj by si bola myslela o ňom čosi iné. - _____
Ukážte nám svoje doklady! - _____

7. Urči gramatické kategórie slovesa vo vete. Zapisuj ich podľa vzoru.

Malí chlapci sa hrali na rytierov. – ____ osoba, _____, _____ čas, _____ spôsob

Nehovor také nezhmysly. - ____ osoba, _____, _____ čas, _____ spôsob

Večer uvidíte jasné hviezdy. - ____ osoba, _____, _____ čas, _____ spôsob

Všetky zázraky si ľudia vymysleli. - ____ osoba, _____, _____ čas, _____ spôsob

Stále prichádzajú noví vojaci. - ____ osoba, _____, _____ čas, _____ spôsob

Kiež by neexistovali vojny. - ____ osoba, _____, _____ čas, _____ spôsob

Nesnažte sa byť iní. - ____ osoba, _____, _____ čas, _____ spôsob

Rád by som to bol vzal späť. - ____ osoba, _____, _____ čas, _____ spôsob

8. Spoj sloveso s jeho gramatickými kategóriami.

napísal by list 1.os., sg., prít. čas, oznam. spôsob

zohrejte polievku 3.os., sg., bud. čas, oznam. spôsob

pomôž mi v záhrade 3.os, sg., prít. čas, podm. spôsob

pomaly zaspávam 2.os, pl., prít. čas, rozkaz. spôsob

bude chytať ryby 2. os., sg., prít. čas, rozkaz. spôsob

opaľovala sa na pláži 1.os., sg., bud. čas, oznam. spôsob

prečítam si knihu 1.os., min. čas, podm. spôsob

bol by som sa viac snažil 3.os., sg., min. čas, oznam. spôsob

9. Doplň tabuľku o slovesách.

	zvrátne/nezvrátne (z/n)	Plnovýznamové/ neplnovýznamové (p/n)	osoba (1/2/3)	číslo (s/p)	čas (m/p/b)	spôsob (o/r/p)
zapísali by sme si						
chcú sa rozprávať						
nechaj ma kresliť						
pozriem sa na to						
vytiahnite si papiere						
mohol som odpisovať						
bola by sa ozvala						
hrám na gitare						
oberme jablká						
budem diktovať diktát						